

Resumé

Předkládaná práce si klade za cíl přezkoumat koncept autonomní morálky v kontextu křesťanské víry, představený Alfonsem Auerem, na příkladu morálně-teologické koncepce Augustina Zippeho (1746/7 – 1816), jednoho z protagonistů josefinismu v dunajské monarchii.

Korpus analyzovaného textu tvoří dvě morálně-teologická pojednání (*Anleitung in die Sittenlehre der Vernunft und der Offenbarung*, Prag 1778, ev. Wien 1789; *Von der moralischen Bildung angehender Geistlichen im Generalseminario in Prag*, Prag 1784), sedm kázání a jeden traktát o dějinách křesťanské lásky k bližnímu.

Ověřovány jsou základní teze autonomní morálky, tj. její autonomie (odmítající jakýkoliv eudaimonismus a voluntarismus), dále racionální přístup k rozpoznání jejich požadavků a její nepodmíněnost ve smyslu principiální svobody mravního jednání lidské osoby. Zkoumány jsou obě hlavní části autonomní křesťanské morálky, totiž tzv. světový étos (*Weltethos*) a tzv. étos spásy (*Heilsethos*), a to nakolik odpovídají dvěma pramenům Zippeho etického konceptu, totiž morálky rozumu a morálky zjevení.

Práce je rozčleněna do pěti hlavních oddílů. První z nich tematizuje metodologické založení předkládané historicko-etické analýzy. Základem jsou myšlenky Alfonse Auera, Klause Demmera a Eberharda Schockenhoffa. Požadovaný historiografický rámec tvoří hermeneutika Hansa-Georga Gadamera a teoretická základna historické sémantiky a pojmové analýzy.

Druhá část reflektuje etická východiska etického konceptu Auera a zabývá se kontextem jejich vzniku, jeho principy a kritikou. Třetí část představuje dějinný kontext morální teologie v raném novověku a kulturní prostředí v Českých zemích. Zohledněn je koncept tzv. katolického osvícenství s jeho kořeny v jansenismu, febronianismu, muratoriovském reformním katolicismu a v protestantské teologii. Čtvrtá kapitola je příspěvkem k biografii Augustina Zippeho a blíže představuje analyzované prameny.

Pátý oddíl představuje vlastní jádro práce. Ve dvou kapitolách je srovnávána etika rozumu a etika zjevení s auerovským konceptem světového étosu a étosu spásy.

Etický koncept Augustina Zippeho trvá na principiální přístupnosti mravních nároků lidskému rozumu. Základnu mravnímu hodnocení tvoří podle Zippeho tzv. mravní cit (,moralisches Gefühl'), což je integrovaná kategorie ,moral sense' z etiky Shaftesburyho a Hutchesona. Tento mravní cit je vrozený každému člověku, umožňuje mravní hodnocení mimo voluntarismus a eudaimonismus.

Augustin Zippe náleží k těm teologům doby osvícenství, kteří mezi lidským rozumem a božským zjevením spatřovali soulad. Zjevení, které Zippe nahlíží stále ještě instruktivně, objasňuje člověku mravní principy, které jsou, byť velmi obtížně, poznatelné také pouhým rozumem. Na lidské jednání působí Boží zjevení motivačně.

Jakkoliv Augustin Zippe sám koncept tzv. autonomní morálky v křesťanském kontextu nereфлекtuje, lze nalézt v jeho práci mnohé styčné body s konceptem Alfonse Auera. Jeho tezi, že se tento myšlenkový postup zakládá na katolické etické tradici, tak Augustin Zippe potvrzuje.